

ՊԱՅՄԱՆՔ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ԿԱՆՈՒՄ
Տարեկան վեցամսեայ
4 Պայմանագր 6 մէկիս 3 մէկ.
Գումարաց 7 3 1/2

10
ՓԱՐՍՅ

ՕՐԱԳԻՐ

10
ՓԱՐՍՅ

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ վերաբերեալ որ եւ է
նամակ եւ գրութիւն պէտք է ուղղե
առ Տնօրէն-Խմբագիր Կ. Պօլիս Մէր-
ճան չարշը Բիւշաի ԷՖ. Խան երկրորդ
յարկ բիւ 19.

Direction du journal arménien
HAIRÉNIK CONSTANTINOPLE
Merdjan Ruchdi effendi Han No-19

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՓԱՂԱՔԱԿԱՆ

Gérant-Responsable
M. MELIKIAN

Ա.Զ.Գ. — Երեք օր ետքը փնտրուած «Հայրենիք»-ի իւրաքանչիւր թերթը յետ այստրիկ 20 փարայի պիտի վաճառուի :

ՏԱՄՆԵՒԻԹԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ—ԹԻԻ 2252

ՇԱԲԱԹ

4 ԱՊՐԻԼ 1887 (Ն.Տ.) 16 ԱՊՐԻԼ

Ա.Զ.Գ.Ա.ՅԻՆ

ՊԱՍԵՔ ԿԱՄ ԶԱՏԻԿ
ԵՒ

ԿԱՐՄԻՐ ՀԱՆԿԻԹ

Հրեայք ՊԱՍԵՔը կը տօնեն
միշտ Նիսան ամսոյ 15ին եւ կը կո-
չեն ՓէՍԱԽ, քրիստոնէայք Պա-
սէք կամ Պասքա, իսկ Հայք
ԶԱՏԻԿ. Հրէից Պասեքի արդի ա-
րարողութիւնը բողոքովին գրի-
թէ տարբեր է Ս. Գրքի աւան-
դութենէն. (Եւ.) ԺԲ. 1—20.
Այժմու արարողութիւնը թալ-
մուտական է. Հրեայք ութ օր կը
տօնեն Պասեքը, այլ սակայն ա-
ռաջին եւ վերջին օրերը մեծա-
հանդէս կը կատարեն. Բարունի-
ներն թող տուած են, որ Պասե-
քի միջին օրերը կէս տօն համար-
ուին եւ թեթեւ դործերով եւս
զբաղին Հրեայք, բայց առաջին
եւ վերջին օրերը կատարելապէս
սուրբ կը բռնեն եւ բնաւ առեւ-
տուր չեն ընեն, զի «Օր Տեառն
է, մեծ եւ երեւելի»։ Պասեքը
Հրէից եկեղեցական գերութենէն
ազատութեան յիշատակն է, եւ
ըսել է ազատութիւն. Մեր նախ-
նիք այդ բառին աւելի խորհրդ-
գաւոր իմաստ մը տալու համար
ԶԱՏԻԿ կոչած են, որ ըսել է ան-
շուշտ «զատուիլ» կամ ազատուիլ
ի գերութենէն մեղաց չնորհիւ
գաւթինն Աստուծոյ, որ պատա-
րագեցաւ խաչի մահուամբ եւ
յարեաւ ի մեռելոց ի փրկու-
թիւն ազգի մարդկան. Պասեքի
գաւթը միայն Հրէից մեղաց քա-
ւութեան համար էր, մինչդեռ
խաչին Չոհր համայն մարդկային
ազգի փրկութեան համար էր.
Պասեքի զոհն ստուեր մ'էր, որ
պիտի աներեւութանար այն լոյ-
սէն, որ խաչին վրայէն պիտի
փողկողէր եւ ի լոյս ողորդէր զհա-
մայն մարդկութեան, երկրորդն
իսկ խորհրդաւոր տօնք. բայց
վերջինը — Զատիկը — թէ խոր-
հրդաւոր եւ թէ փրկարար.

Բայց Զատիկն հետ ինչ վե-
րաբերութիւն ունի Կարմիր հաւ-
կիթը. մանաւանդ Հայոց մէջ,
վասն զի միւս քրիստոնէայ ազ-
գերու մէջ Կարմիր հաւկիթն այն-
քան նշանակութիւն չունի Զատ-
կի օրն, որքան Հայոց մէջ ունի.

Հայք ինչպէս յայտնի է ի պատ-
մութենէ, պահպանողական ազգ-
մը եղած են միշտ, եւ յիշա կը օ-
նականս օտար ազգերու սովորու-
թիւնները մանաւանդ այնպիսի-
ները որք կռապաշտական դա-
րերու սովորութեանց ախպ կը
կրեն, փոխ առնուլ ամենեւին
չեն զիջած, մինչդեռ ընդհակա-
ռակն իրենց կռապաշտական սո-
վորութիւններն ի կիր առնէ չեն
քաշուած քրիստոնէական դա-
րուց մէջ. Օրինակ. Հայք Քրիս-
տոսի այլակերպութեան տօնին
կրտեն Վարդապետ, որ կռապաշ-
տական տօնի մը յատուկ անուն էր,
եւ նոյն օրը աղանի թագնելու եւ
իրարու վրայ շուր սրկելու սո-
վորութիւններն, որք նախնական
են քան զքրիստոնէութիւն, տա-
կաւին կը պահպանեն.

Հայք կարմիր գոյնին սիրա-
հարն եղած են. Նորա կը պաշ-
տէին Արեւն ու Հուսինն եւ Կրա-
կը, որք կարմիր են, նոյն իսկ
մինչեւ ցայսօր մատաղցու գառն
ու եղ եւ դամէշ կարմիր ներկիւ
եւ եղջիւրներու վրայ լոյսեր վառել
եւ ապա մորթելը սովորական բա-
ներ են Հայոց մէջ. Դանք ու-
րին հաւկիթը կարմիր ներկելու
սովորութեան.

Եթէ ստոյգ են Վարդան վար-
դապետի Առաւելագրքի իրերեւ յա-
ւելուած ինչ ինչ առասպելական
աւանդութիւնները, հաւկիթը
կարմիր ներկելու սովորութիւնն
հին ժամանակներէ աւանդուած
կ'երեւի. Այդ Առաւելագրքը
գրուած է 1213էն յետոյ. Զե-
ռագիր օրինակ մը կը գտնուի
մեր քով.

Հայ թագաւորներէն մին օր
մը կուգէ գիտնալ թէ՛ հաւն է
հաւկիթն, թէ հաւկիթն է հա-
ւէն. Բոլոր քուրմերն ու իմաս-
տուններն կը կոչուին, եւ ոչ ոք
գոհացուցիչ պատասխան մը կըր-
նայ տալ, ուստի կ'սպաննուին ի
պատիժ իրենց սովորութեանը.
Կարդը Խիկարի կը համար, որ
թագաւորին կը ներկայանայ եւ
գիտնալով արքային կարմիր գոյ-
նին սիրահար ըլլալը, ծոցէն եր-
կու կարմիր հաւկիթ կը հանէ,
ըսելով. «Տէր արքայ, հրաման
ըրէ, որ Արամազդայ մեծ տօնին
բոլոր կուռքերուն ախանջներէն
այսպէս կարմիր ներկուած հաւ-
կիթներ կախուին, որոցմէ պիտի

եղնին զոյգ հրեղէն աղւար աղջիկ-
ներ, եթէ բոլոր ժողովրդեանդ
մէջ գտնուի արդար մը, որ աղ-
թէ եւ որում լոնն Աստուածք.
Յայնժամ նոյն իսկ այդ աղջիկ-
ներէն պիտի յետ թէ հաւն է
հաւկիթն թէ հաւկիթն է հա-
ւէն. Թագաւորն անմիջապէս հը-
րաման կ'ընէ որ կուռքերու ա-
խանջներէն հաւկիթներ կախ-
ուին, յաւելլով միանգամայն,
որ ամեն Հայ նոյն օրն կարմիր
հաւկիթներ ի ձեռնին աղօթեն.
Արամազդի մեծ տօնի օրն ի զուր
քուրմերն ու ժողովուրդն ի ըս-
կըղան կ'սպասեն, եւ ապա ճա-
րահատած հաւկիթներն իրարու
կը զարնեն, բայց ոչ մէկ հաւկի-
թէ եւ ոչ մէկ հրեղէն կոյս կ'ել-
նէ. Խիկար կը պնդէ թէ երկրին
մէջ այս տարի արդար չկայ. Թա-
գաւորին գիտնալու բանն էր
այդ, այսինքն արդար մը գտնե-
լու ճարը. Բայց ժողովրդեան եւ
քուրմերուն ալ գիտնալու բանն
ուրիշ բան էր, այն է հաւկիթ-
ները կեղեւել եւ իրենց փորը նե-
տել ուրախութեամբ ի չնորհս Ա-
րամազդայ մեծախառն տօնի. Կե-
րեւի թէ այս սովորութիւնը յա-
րուանակուեր է բաւական ժամա-
նակ, Հայ թագաւորաց այն նա-
խապաշարութեն որ զգտնելով թէ
Խիկարի ըսածը սուտ չլինար լի-
նի.

Ինչ որ ալ ըլլայ, սա ստոյգ է
թէ հաւկիթը կարմիր ներկելու
սովորութիւնը հին է, եւ եթէ
նոյն առասպելն ամենեւին պատ-
մական հիմք մը չունենայ, այն
ատեն գուցէ կարծենք թէ, ո-
րովհետեւ Զատիկի օրերը մատաղ-
ցու կենդանիք մինչեւ իսկ հաւերն
ալ ծննդաբերութեան վրայ են,
եւ զայն մորթելը վնասակար, եւ
նախնիք տեսնելով որ տարւոյն
այս եղանակին մէջ հաւկիթք
բազմաթիւ են, եւ վնասակար չեն
ուտողին, ուստի ամենուն հա-
մար զայն յարմար տեսած են ի
վառա Զատիկի տօնի՝ կարմիր նե-
րկել եւ իբր օրուան մատաղը զայն
ուտել, ինչպէս միւս տօներուն
համար կարմիր ներկուած սուրբ
կենդանիներն են մատաղցու,
ըստ հին եկեղեցական աւան-
դութեանց.

ՎԱՀԱՆ ՎՐԴ. ՊԱՐՏԻԶԱԿՅԻ

ԱՌ. Պ. Վ. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

— 0 —

Ազնիւ պարոն, ես կարգացի
Քո գողտրիկ գիրն հրաժեշտի
ի Հայրենիք լրագրի,
Ուր կուլայիր իրաւացի.
Սիրովն հայրենեաց
Մերձած ես ձայն արտասուաց
Մօր քո կաթողին
Այդչափ թանկագին.
Ուշ կամ կանուխ ճամբորդեցիր
Մեր դիւթական սիրուն երկիր
Պայծառ հոգւով, մաքուր սրտով
Դու բանաստեղծ կըրորար շուտով.
Սիրովն հայրենեաց
Մերձած ես ձայն արտասուաց
Մօր քո կաթողին
Այդչափ թանկագին.
Եւ բնութիւն այդ սուրբ երկրին
Հոգի կուտայ ըղբայունին,
Երկինքն կապոյտ տեսնի ահաւոր
Եթերն ամեն խորհրդաւոր.
Ուրեմն այն Օրն օրհնեալ լինի
Պանդուխտեալ շատ ցանկալի.
Ուրեմն այն Հոգն օրհնեալ լինի
Որուն մեր սիրտ կը փափարի.
Ուրեմն այն ԶՈՒՐՆ օրհնեալ լինի
Զոր խմեցիր խիստ ծարաւի.
Ուստի
Ինչ որ առիւր մեր Աշխարհէն
Անջինջ պահէ քո սուրբ սրտէն.
ՄԻՐԱԽՈՐԵԱՆ
Իւսկիւտարի բարձանց անկողող
արեւու մէջ.

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Սթամբուլի տեղեկութեանց
համաձայն Սօփիայի քաղաքական
ակնբոց մէջ հաւանական կը նը-
կատուի որ Մեծ-Սոպրանիէն ապ-
րիլ 29ին պիտի գումարի, այս-
ինքն Ալէքսանդր ար Պաթմալէրի
իշխանին Պոլիարիոյ դահն ամ-
բաւանալու տարեգարձի օրը.
—Արդէն գրած էինք թէ
Պոլիարիոյ հայրենասիրական կեդ-
րոնական քովթէն Ալէքսանդր
իշխանի ծննդեան տարեգարձի
առթիւ շնորհաւորական հեռա-
գիր մ'ուղղած էր իշխանին. Ա-
հաւաստիկ նոյնին պատասխանը.
Տարմզդատ 6 ապրիլ. — Առ-
կեդրոնական քովթէն Հայրենա-
սիրական միութեան ի Սօփիա.
Կը ինդրեմ քովթէնն որ իմ
շերմաղին շնորհակալութիւններս
ընդունի. Սոյն միութեան հառ-
տատութիւնը կը նկատեմ իբր

ՀԵՌԱԳԻՐ

Փարիզ 14 ապրիլ

Լուր կը տրուի թէ Վիկթոր-
ըրա շողենաւն ընկղմելով, նա-
ւաստիներն 14 հոգի խեղդուե-
րն:

Հում 14 ապրիլ

Մասովայէն եկած լրոց նայե-
լով, ապրիլ 5ին Սուէիչէն մեկ-
նող Վենետիկ շողենաւն, որոց
մէջ կը գտնուէր Սալիթա զօրա-
վարը, տակաւին իւր երթալու
տեղը չէ հասեր: Կը վախցուի թէ
վտանգի մը ենթարկուած է: Վե-
նետիկ շողենաւը վնասուելու հա-
մար երեք շողենաւք զրկուեցան:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն Ս. Պատրիարք Հայրը
Ս. Զատիկի տօնին առթիւ Ս.
Պատարագ պիտի մատուցանէ
վաղը ի Մայր Եկեղեցի:

Անցեալ շաբթու դրած էինք
թէ Ազնուաշուք Միքայէլ Եփէն-
տի Յակոբեան Սամաթիոյ երեք
թաղերու վարժարանաց աշակեր-
տաց և աշակերտութեանց մէջմէկ
ձեռք զգեստ շինեց ի:

Սոյն երեք թաղերու թաղ-
խորհուրդք չնորհալարութեամբ
կը ծանուցանեն մեզ թէ Յակոբ-
եան Եփէնտի ընդ ամենը 208
ձեռք զգեստ բաշխեց է հետեւ-
եալ կերպով.

80 ձեռք զգեստ Ս. Սահակ-
եան վարժարանի:

30 ձեռք զգեստ Ն. Վար-
դուհեան վարժարանի:

40 ձեռք զգեստ Նաւուր դա-
րուի Խորէնեան վարժարանի:

17 ձեռք զգեստ Նաւուր դա-
րուի աղջկանց վարժարանի:

20 ձեռք զգեստ Եփէն-մա-
հալլէի Ներսէսեան վարժարանի:

12 ձեռք զգեստ Եփէն-մա-
հալլէի աղջկանց վարժարանի:

Յակոբեան Եփէնտի աշակեր-
տաց մէկ մէկ ձեռք թաւշեայ
զգեստ և աշակերտութեանց «պա-
մուս» չըջող կտուրով թաւշեայ վը-
րանոցներ շինել տուեր է:

Սամաթիոյ թաղէն բարեպաշտ
աղագային մ'ալ 75 զոյգ կոշիկ
նուիրեր է:

Հետեւեալը Ազգ. Պատրիար-
քականէն հաղորդուած է մեզ ի
հրատարակութիւն:

ՊԱՇՏՏՈՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ
Մայրաքաղաքի Ս. Եկեղեցեաց
Քարոզիչներուն ուղղեալ
չըջարեալան

Արդարութեան Դործոց վը-
սեմ: Նախարարն ծանուցադրով
մը յայտնելով որ Զատիկեան տօ-
նին առթիւ մէկ քանի թաղերու
մէջ այժմէն սկսած է ատրճա-
նակներ արձակուիլ, յորմէ ցա-
ւալի վտանգ մ'ալ տեղի ու-
նեցեր է, ըստ հրամանի վեհ.
Սուլթանին այդ անտեղութեան
առաջին առնուլ համար կը յանձ-
նարարէ աղղուապէս պատուէր
տալ որոց որ անի է:

Սոյն բարձրագոյն հրամանն
հաղորդելով ձեզ, կը յանձնարա-
րեմք հարկ եղածն առաջին առ-
թիւ ծանուցանել ժողովրդեան
յատենի Ս. Եկեղեցւոյ, և հրա-
ւիրել ի զգուշութիւն:

Մնա՛ք աղօթարար
(Կնիք)

եղեր Սթամպուլ լրագրին դէմ,
որ առաջին անգամ ինք տուած
էր այս լուրը:

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՕՍՄ. ՔՅՆՍՕԼԻՏԷ

Երէկ երեկոյ գոց.....	15	7
Ս. յա առաւօտ բաց... ք. Կ.	15	7
ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱԽԻԼԻՅԷ		
Ս. յա առաւօտ..... ք. Կ.	39	28

ԲԱԺՆԵՏՈՒՄ

Թրամուէյ..... ֆր.	290	—
Բումէլիի երկաթուղի... »	33	50

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օտանեան ոսկի.... զրշ...	100	—
20 ֆրանքոց..... »	88	12
Անգլիական ոսկի.... »	111	20
Բօլ Լիմէրիալ..... »	90	30
Քրիմից..... »	51	20
Բուսլի թղթադրամ »	10	4
» արծաթ..... »	76	—
Ֆիօրին..... »	—	—
Մէճիա արծ (տարր)..... »	107	24
Վեցնոց..... »	102	20
Հինգնոց..... »	102	20
Մէթալիք..... »	98	—
Քաւորդ..... »	106	30
Մանր մէճիա..... »	104	10
Թապիլիյէ..... »	18	5

Պատիւ ունիմ զեկուցանել Ձեզ
թէ, ընդ տնօրինութեամբ ստորա-
գրեցայ:

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
ՕՍՄԱՆԵԱՆ

անուամբ գրասենեակ մը հաստա-
տուած է ի Ղալաթիա, Խալիլ-փա-
շա խան, թիւ 3, որ պիտի գործէ
թէ՛ Մայրաքաղաքի, թէ՛ դաւառաց
եւ թէ՛ օտար երկրաց համար:

Ընդհ. Գործակալութիւնն Օմա.
պիտի ստանան փոխտնօրէնութիւն եւ
յանձնարարութիւնն ա՛յն ամեն
գաղութան, վարչական եւ առեւ-
տրական դործոց, որոց տէրերն
փոխտնօրէն կամ ներկայացուցչի
պէտք ունենան. զորքինակ՝ պահան-
ջից գանձումն, վէճերու իրաւախո-
հութիւն, կնճառց եւ անանկային խըն-
դրոց կարգադրութիւն, քաղաքու-
թիւն եւ վարչային դատարանաց տու-
ջեւ դատարարութիւն, անշարժ ըս-
տացուածոց եւ վարձուց վերաբեր-
եալ գործառնութիւն, արտօնու-
թեանց ստացման հետամտութիւն,
եւայլն: Նմանապէս՝ խորհրդատու-
ութիւն, տեղեկացումն, խմբագրու-
թիւն, թարգմանութիւն, հրատա-
րակութիւն եւ հաշուց յատկումն:

Ընդհ. Գործակալութիւնն Օմա.
արձանագրեալ յԱռեւտրական Սե-
նեկի Կ. Պօլսոյ, հայկաթիւն է ա՛յն
նախահոգ միջոցներն. որք իւր դոր-
ծունէութեան պարունակին մէջ մէն
մի ձեւովն ձեռնհաս անձանց աշակ-
ցութիւնը կ'ապահովեն: Ուստի եւ
ըստ այսմ Զանադի պիտի լինի իւր
յարարեութեանց ընդարձակու-
թեամբն ու գիւրտար պայմանե-
լովն՝ արդիւնաւորել փոխտնօրէնն
այնոցիկ, որք իրենց շահուց պահ-
պանութիւնն առ ինքն յանձնել
հաճին:

Այնու ակնկալութեամբ թէ սոյն
օրինակ կազմաւորեալ հաստատու-
թիւն մը անօգուտ չպիտի լինի մաս-
նաւորապէս փաճառականաց, եւ ընդ
հանրապէս ամեն դատակարարի ան-
ձանց, կ'աղաչեմ Տ. որ բա-
րեհաճիք ընդունել միծարանաց հա-
ւատին:

ՏՆՕՐԷՆ

Ընդհ. Գործա. Օտանեան
Թ. ՄԷՐԵՆՄ-ԳՈՒԼԻ

Սէլամըքի արարողութիւնն
երէկ Համիտիէ միլիթին մէջ կա-
տարուեցաւ: Վեհ. Սուլթանն ի-
մանալով որ ֆրանսական դես-
պան Մօնթէպէլլոյ կոմսն ինչպէս
նաեւ իտալական, չուէտական եւ
սերպական դեսպաններն իրենց
տիկնանց հետ Սէլամըքի հանգ-
դէսը տնտեսու եկած են, ինչ
թիկնապահներէն Բալիկ պէյի
միջոցաւ իւր ողջոյնները մատոյց
անոնց:

—Առողջապահական խորհուր-
դը նկատելով որ արջառական
համաճարակ հիւանդութիւնն սո-
վորաբար օտար երկրներէ և մա-
նաւանդ Ռուսիայէն եկող արջա-
ռոց վրայ կը տեսնուի, որոշեց
է Սեւ ծովու մաքրանոցին մէջ
այսուհետեւ անանկարկութի մը
քննութեան ենթարկել դուրսէն
եկած արջառներն: Հետեւապէս
բժշկական վարժարանին անտու-
նարոյժ ուսուցիչներէ Ապէտին
էֆէնտի նոյն պաշտօնին կոչ-
ուեր է:

—Կիրիտի զինւորական վար-
չութիւնը կայսերական երկրորդ
զօրաբանակին համար հիւանդա-
նոցի մը հաստատութեան պէտքն
զգալով, Սպարապետութիւնը
պէտք եղած միջոցները ձեռք ա-
ռեր է՝ հարկ եղած զինւորական
բժիշկներն ու գեղադործները
յղելու համար:

—Մարոնի եպիսկոպոսներէն
և Պէրուլի առաջնորդ Ժօզէֆ
Տէպս եպիսկոպոսն, որ ժամանա-
կէ մ'ի վեր Հում կը գտնուէր,
վերջին օրերս մայրաքաղաքս ե-
կած է Մարոնի ժողովրդեան ե-
րախտադիտական զգացմունքն
յայտնող Ուղերձ մը մատուցա-
նելու համար առ սոս Գահոյից
Վեհ. Սուլթանին:

Ժօզէֆ Տէպս եպիսկոպոսն,
Հումէն մեկնելէ առաջ, Ս. Պա-
պին ներկայանալու պատիւ ու-
նեցեր է, և Ս. Պապն այս առ-
թիւ բանախօսութիւն մ'ընելով
զրուարուր է զՎեհ. Սուլթանն,
այն մեծամեծ չնորհաց համար,
որովք կը ընու Մարոնի հպա-
տակները:

—Ռուսական Եարոսլավ շողե-
նաւը, Վլատի-Վոլոթիք երթալու
համար, նախընթաց օրը Վոլոթի-
քէն անցնելով, Միջերկրական ծով
զնաց: Յիշեալ շողենաւուն մէջ
կը գտնուէին 250 հաս ծովա-
ռումբ և այլ ռազմավթերք:

—Ռուսիոյ ծովային գործոց
նախարարը, Սեւ ծովու ռուսա-
կան նաւատորմն աչքէ անցունե-
լու համար, ներկայ ամսոյ մէջ
Նիքոլայեֆի և Սէվաստոպոլի
նաւարանները պիտի այցելէ:

—Իսկիւտարի ընդհանուր
դատաւարութեան մէկ որոշմա-
ղիւն, որ այս առուր Թարիդի
մէջ հրատարակեալ է, կը ծա-
նուցանէ թէ վերջին օրերս Գա-
տը զիւղի մէջ պատահած ման-
կապոլութեան դէպքը չէ հա-
տատուած, և հետեւապէս Սա-
մարիա անուն հրէայն արձակուեր
է բանտէն իրբու անպարտ:

Սամարիա դատ պիտի բանաց

փրկութիւն երկրին և լաւագոյն
միջոց պահպանութեան Պուլկա-
րական դահուն, ըստ որում
երկրին կառավարութիւնը ա-
ռանց երկիւղի և վտանգի կա-
րելութեան մէջ կը գնէ:

Երկիրը չնորհիւ Եւրոպիոյ
ընդհանուր կացութեան ամեն
արտաքին յարձակմանց դէմ ա-
պահովեալ է. ի ներքուստ զօ-
րաւոր է չնորհիւ բովանդակ ժո-
ղովրդեան փորձեալ հայրենասի-
րութեան որ ինքն իսկ հաստա-
տեց սոյն միութիւնը: Սոյն հայ-
րենասիրութեան յենով կրնաք
բարեպատեհ ժամուն սպասել
Պուլկարական խնդրոյն լուծման
համար:

Կեցցէ՛ Պուլկարիա:

ԱԼԷԳՍԱՆԴՐ

Իշխանն երկրորդ հեռագիր
մ'ալ մի և նոյն իմաստով պատե-
րադմական դործոց նախարար
Նիքոլայեֆ զնդապետին ուղ-
ղած է:

—Վիեննայէն թան լրագրին
կը ծանուցանեն թէ սոյն մայրա-
քաղաքն զիւսանալիտական կա-
րեւոր բանակցութեանց կեդրո-
նավայր պիտի լինի ի մտոյ: Լօ-
պանօֆ իշխանն որ երեք շաբա-
թու չափ ի Բեդրսպուրկ մնաց
և որ մեր քաղաքական ակմբոց
մէջ Աւստրիոյ և Ռուսիոյ հետ
համաձայնութեան մը իրը ներ-
կայացուցիչ նկատուած է դէթ
արեւելեան խնդրոյն նկատմամբ,
Վիեննա վերադարձած է: Հինգ-
շաբթի օր Զարին մասնաւոր ուն-
կեղութեան արժանանալով,
իւր վերջին հրահանգներն ըն-
դուներ է: Մի և նոյն օրը Պէր-
լինի Ռուսական դեսպան Շու-
վալօֆ կոմսն ալ Զարին ներկա-
յացեր է:

Ներքի է ուրեմն կարծել թէ
ռուսական կառավարութիւնն ի
մօտոյ կարեւոր յայտարարու-
թիւններ պիտի ընէ ի Վիեննա և
ի Պէրլին:

—Պէրլինի արքունեաց քարո-
ղիչը Սոֆի և Մարկէթիթ իշխա-
նուհեաց առաջին հաղորդու-
թեան արարողութեանն առթիւ
քարոզ մը խօսեր է ընթացն առ-
նելով Աւետարանի սա խօսքը
«Երանի խաղաղասիրաց». սոյն բը-
նաբանն, բարձրագոյն հրամա-
նաւ յանձնարարուեր է իրեն:

—Զրոյց կայ վերտին թէ Կ.
Պօլսոյ Պապական ներկայացուցիչ
Մօնթինեօր Բօլթելլի Մատրիտ պի-
տի փոխադրուի նոյն պաշտօնով:
—Պրուսայէն հետեւեալը կը
հաղորդեն Մօնթիթօրի:

Մարմաչքը զիւղէն հայ աղջիկ
մը Մահմետականութիւն ընդու-
նելու փափաք յայտնելով, Հայոց
առաջնորդը գիտել տուաւ թէ
աղջիկը պահանջուած օրինական
տարիքը չունի: Սոյն ինդիքը քա-
ղաքիս Մէճիլիս Իտարէի մէջ քըն-
նուելով, մաղաթման Պօլիս զըր-
կուեցաւ: Եւ սակայն աղջիկը
եաշմար և ֆէրաճէ կը կրէ և
հարուստ թուրքի մը տունը կը
ընակի:

-գի՛ նուղյնգզմզնդոն չկմա՛ն ո՛ր ‘ հշնգարտակ իստո՛ւն
 չես՛ն ո՛ր մզատցո՛ւի մբռնդ՛ մբռնգ ‘ մպիկս.ք մմզգ
 -մճնդոնտոն բոնգդըս մմոն շրտգ.քլսնկոտնո՛ւնուղտոն
 -նու՛ ո՛ր ասմպոցտկզմոմ իստոնդստնտմպի իսժ՛ մոյ
 մկ՛ ‘ ժապ ոչկոտնկոնդոն չգ՛ . մկոտմոնի՛ն ասգնկ՛ ոչստ
 -ու՛ բոտսնոմ մմոոմ մոն մրկ՛ ‘ րվքրտ ոչբոտ ‘ մս
 կոտոն՛ ‘ ոչմկ՛ հ բոտսոցստոն մր՛ րոն ոչստն շրտ
 -ոմկ ոոնոմ ո՛ր ո՛ր ‘ հ բոնոոց կմասն հոգքլսնգս
 -տոն սկոցստ ոչրվքրսոն մո վոնգբոմն ո՛ր ասգոցս
 ոցտն տո՛ր տոնոց ոյկմոյի իստոմն կոկոմոտս ոչմոյ
 -տաղմ ո՛ր սոնոմկոնոն ոյկնսկոյն ոնոց (մոցսոն մոյ
 ‘ սոն) վոմո՛ ունրտոկզմոյ . ոկկոտսնկոմ ոչկ
 -մմն նոցմկ ոնոն հ մկնսնոմ՛ մնոյն ոնսնսնոցտ մոյ
 մոտնսն կմոյկոտոն մրկ՛ ո՛ր մնոմոյն մոտսնոն իսն
 -մպի մարտնո՛ն ոկոկոտոմ չքր ասգնրկն կոկոտսոյ
 մր իսոյկնոյոմոմ կկմմսոյ մոմոն մր չոտտ մոյկմ
 -տա մր մոյոմ՛ հիոտ իսկոնոյն ոյբոյոտտոն մկ՛ մն
 -սն ասգքլմկ մոյկոյկնստոմոյկոնոն կոնրսնոն մոքո՛
 -տոնոյն հ բոցոն մս ‘ հ.յ կկնոն քմոտսն ո՛ր ոյոն
 -պն բոտսոքո իսմոյոցրսնոնն րկոնոն ոս նոյի՛ ‘ ր
 բոտոմ տո րվքրտ կմա՛ն ոչկոնոյն ո՛ր ‘ վոնոնն մկ չքր
 ոյկոտոն ոկոկզմոտ նպիոցստ րկնոն . ոմոյն մոյոն
 նգժ՛ տկոոմ վոտկոն ‘ հոց հ ի.ս հքլ ոոյոնոն մկ

[illegible]

-կտեղ մզկիւթս, յոտիզմով համարեմք, որ հստակում

—Բայց ով կայ հին,
—Այն զոր սպաննեցի,
—Տօքթէօր Բահն,
—Նոյն լինքն ի լուր այդ յայտնութեան, Օք-
թավ ահարեկեցաւ և ոտոմամբ մը դռնէն դուրս
եկնել և փախչիլ... Բայց ժիկու իրեն կ'սպասէր,
դռնէն չէր հեռացած, հոն կեցած էր, այնպէս
որ երբ իր հակառակորդն սեամին վրայ երևցաւ,
զայն լռնեց զօրաւոր ճգամբ մը և զայն չարժու՞մ
մ'իսկ ընելու անկարելիութեան մէջ դրաւ:
Յայնժամ կռիւ մը սկսաւ բայց չէր կրնար եր-
կարատու լինել. և երբ տօքթէօր Բայ հասաւ,
երկուքն ալ զայն տարին դրին այն սենեակը ուր
կը գտնուէին նաև ժաք Քօրտիէ և Մօրհանթի
մարդիկն:

Եւ սակայն տօքթէօրը գործարանին պաշտօն-
եայներէն միոյն հետ ու ճրագ մը կը կրէր ի ձե-
ռին, ժաննի սենեկին մէջ մտաւ, տեսաւ դժբաղդ
աղջիկն տարածեալ անկողնոյն վրայ, անշարժ, խո-
րին և ծանր քնոյ մը մատնուած թմրեցուցիչ ըմ-
պելոյն պղբեցութեամբն զոր խմցուցած էին ի-
րեն: Ահա, կասկած մը անցաւ իւր մտքէն, և
սիրտն յուզուեցաւ:

—Ահ, թող Աստուած գթայ վրաս, դռչեց դը-
լուխը կուրծքին վրայ ծուելով. դալով այն մար-
դուն, եթէ կարող է նմանօրինակ ոճիր մը գոր-
ծելու, անկից ամենասատուիկ տեսակէն վրէժս
պիտի լուծեմ...:

— 319 —

Մինչ Տօքթէօրը, սաստիկ յուզեալ, սրտայոյզ կ'ասկածներու ենթակայ եղած էր, Օքթավ ըստուերին մէջ տարածուած էր, խորապէս զգածեալ տեսարանէն, և կարի վրդովեալ իր վիճակէն, Ի՞նչ կը յուսար, Ի՞նչ պիտի լինէր նորա զարթնումն, Յրկիւղալի կերպիւ կը հարցաւնէր ինքզինքն և կը գուշակէր ապագայն, Իրեն համար ինչ որ անցած էր՝ հանելուկ մ'էր, Շատ լաւ գիտէր թէ Տօքթէօր Բալի ձեռացը մէջ էր ինք, բայց սոյն վերջինը ինչպէս կըցած էր գտնել իր հետքն և մանաւանդ ինչ պիտի ընէր զինքը։ Արեւալ մ'էր ինք, Կսպասէր որոշեալ օրուան խորհնակ համար, Կ'երկնէր, Յաջորդ օրն, երբ տունընջեան առաջին լոյսերն պատուհանէն ներս թափանձեցան. նշմարեց երկու մարդեր, յոսին կանգնած իրենց անկողնոյն վրայ, և որք զինքը կը գիտէին տարօրինակ ակնարկներ արձակելով։ Նախ բոլորովին չը ճանչցաւ զանոնք, բայց բոլոր իր մարմինը սարսուռաց ի տես նոցա նայուածոց, Կարծես թէ ուր գտականներ էին, բայց տակաւ առ տակաւ, իրենց գէտին լուսաւորուեցաւ Քրուսդիլի աչաց անջև։

Սոյն վերջինը ահաբեկեալ ձիւ մ'արձակեց՝

— Ժաք Քօրտիէն... Մարգիլէն... թողմովեց սոսկմամբ։

— Ո՛ւր կը գտնուիմ հ'ս, զոչեց Օքթավ սըրբելով այն քրտինքն որ կ'ողողէր իր ճակատն։

— Ի Պիտէթը, պատասխանեց Քօրտիէ։

— Բայց անվայել է զիս այս սենեկին մէջ բան։

—Եւ ես չեմ գղջար :